

Aan de commissie Sociaal

Datum: 15 juni 2022

Betreft: Voortgang Integratie & Samenleven

Geachte commissieleden,

U ontvangt hierbij de voortgangsrapportage van het actieprogramma Integratie & Samenleven, ook bekend als *Relax. Dit is Rotterdam*. Ieder halfjaar wordt deze voortgangsrapportage verzonden. Dit jaar loopt het actieprogramma af. Het is aan het nieuwe college om over een nieuw beleidskader te beslissen.

Het geeft inzicht in de ontwikkelingen en omvat de volgende beleidskaders:

- *Relax. Dit is Rotterdam* (2019)
- *Rotterdam Tegen Racisme* (2020) – intensivering na Black Lives Matter
- *Rotterdamse Aanpak Statushouders* (2019) - recent vervangen door
- *Rotterdamse Aanpak Inburgering* (2021).

Van dit beleidsterrein heeft u recent ook op onderdelen voortgang ontvangen:

- *Monitor Statushouders*
- *Voortgangsbrief stadsprogramma Koloniaal & Slavernijverleden Rotterdam*

Hieronder volgt een toelichting op de rapportage.

Wederzijdse acceptatie van diversiteit

Medio 2019 startte het actieprogramma *Relax*. Dit actieprogramma omvat de visie, doelstellingen en actiepunten waarmee het college de wederzijdse acceptatie van diversiteit stimuleert in de Rotterdamse samenleving en inburgering van nieuwkomers bevordert. Iedere Rotterdammer moet vrij zijn om volledig zichzelf te zijn, ongeacht afkomst, geloof, huidskleur, geslacht, seksuele voorkeur, genderidentiteit of welke persoonlijke eigenschappen dan ook.

Met *Relax* wordt vanuit de constatering dat diversiteit in Rotterdam een feit is, gewerkt naar het doel van een 'ontspannen samenleving'. Dat betekent dat we in Rotterdam wrijving en ongemakken niet uit de weg gaan, maar met een gezonde dosis realisme en pragmatisme met elkaar in gesprek blijven. Dat is hard nodig. Want zoals de

burgemeester 30 maart zei bij de beëdiging van de nieuwe raadsleden: *“Met 175 nationaliteiten in de stad geldt: wat er ook gebeurt in de wereld; we voelen het hier. Rellen in Gaza: demonstraties in Rotterdam. Oorlog in Oekraïne, vluchtelingen in Rotterdam. En alles wat ertussen ligt.”*

Relax bestaat uit diverse actiepunten gericht op de bestrijding van discriminatie (woningmarkt, arbeidsmarkt, horeca, op scholen, op straat), het bevorderen van inclusie (voorlichting, bewustwording, dialoog, positieve zichtbaarheid en ondersteuning emancipatieprocessen) en een complete aanpak om statushouders in Rotterdam goed te ontvangen en te ondersteunen op de weg naar economische zelfstandigheid (school, werk).

Ontwikkelingen thema Samenleven

Op hoofdzakelijk twee punten is het thema Samenleven de afgelopen jaren in een stroomversnelling geraakt. Black Lives Matter en de onderzoeken naar de Rotterdamse koloniale geschiedenis.

In 2020 was de demonstratie van Black Lives Matter op de Erasmusbrug. De raad diende twee initiatiefvoorstellen in en de gemeente ging met diverse stakeholders in de stad in gesprek. De input vanuit de stad en de raad werd samen het intensiveringsplan *Rotterdam Tegen Racisme*. Elementen daarin zijn diverse versterkingen van bestaande projecten (met name op de arbeidsmarkt), extra campagnes tegen racisme, een Stadsmarinier Discriminatie en meer inzet op de diversiteit en inclusie van de gemeentelijke organisatie zelf. Ook is er een onafhankelijke externe Adviesraad Antiracisme & Inclusie door het college ingesteld, die gevraagd en ongevraagd het nieuwe college zal adviseren op diversiteits- en ongelijkheidsvraagstukken. De adviesraad helpt ons daarop scherp te blijven.

Eind 2020 werden ook de onderzoeken gepubliceerd over het koloniale en slavernijverleden van Rotterdam, naar aanleiding van de motie Wijntuin uit 2017. De onderzoeken bracht het verleden gedetailleerd in kaart, inclusief de verwevenheid van die geschiedenis met de stad en de stadsbesturen van die tijd. Hierover is de gemeente in 2021 uitgebreid met Rotterdammers in gesprek gegaan, resulterend in een stadsprogramma gericht op educatie en verbinding en het excuus door het college op 10 december 2021 (de Internationale Dag van de Rechten van de Mens).

Ontwikkelingen thema Integratie

Integratie is een term die op zichzelf al van lading veranderd is. Het thema gaat niet (meer) over de (klein)kinderen van migranten die geboren en getogen Rotterdammers zijn; met meer dan 50% van de inwoners wiens (voor)ouders migranten waren is dat geen integratie- maar een samenlevingsvraagstuk. Ook termen als ‘niet-Westerse migratieachtergrond’ zijn aan verandering onderhevig.¹ Dit alles als gevolg van emancipatieprocessen in de samenleving. Met integratie bedoelen we in deze

¹ Zie ook: <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/statistische-trends/2022/nieuwe-indeling-bevolking-naar-herkomst>

voortgangsrapportage het proces van de formele en informele inburgering van statushouders en gezinsmigranten.

In 2019 ging de Rotterdamse Aanpak Statushouders 2.0 van start, die voortbouwde op de basisaanpak van de jaren ervoor. Nieuw was dat deze aanpak in principe alle componenten bevat voor actieve deelname aan de samenleving: huisvesting, zorg, leren, taal, opleiding en toeleiding naar werk. Deze aanpak liep deels al voor op de nieuwe Wet inburgering 2021, die per 1 januari 2022 in is gegaan.

Onze ervaring en de vereiste wettelijke uitvoering van de nieuwe wet zijn samengekomen in de *Rotterdamse Aanpak Inburgering*, die eind 2021 is vastgesteld. Onder de nieuwe wet heeft de gemeente regie op het inburgeringstraject, wat onder andere betekent dat gemeentelijke consultants het inburgeringstraject per persoon monitoren en begeleiden en dat de inburgeringstrajecten door de gemeente ingekocht zijn. Regie vergroot de sturingskracht, voorkomt misbruik door malafide taalaanbieders en het vergroot de kans op snellere inburgering en participatie in de samenleving. Clusters SO (voor huisvesting), MO (voor intake, beleid en begeleiding), Jongerenloket en W&I (toeleiding naar participatie, school en/of werk) trekken hierin samen op.

Daarnaast staat het afgelopen halfjaar de nieuwe toestroom van vluchtelingen en statushouders naar gemeenten enorm in de aandacht. Eerst om ruimte te maken voor nieuwe vluchtelingen in opvanglocaties van COA, later vanwege de oorlog in Oekraïne. U wordt daarover op andere momenten door het college geïnformeerd.

Tot slot

Met bijgaande rapportage wordt getracht aan al deze onderwerpen recht te doen. Ik hoop dat het heeft geresulteerd in een informatief, maar ook goed leesbaar rapport.

Met vriendelijke groet,

Mr. Drs. V.P.G. Karremans
Wethouder Handhaving, Buitenruimte, Integratie en
Samenleven Locoburgemeester

Bijlagen

- Voortgangsrapportage: Inspanning voor Ontspanning
- Bijlage 1: Rapportage SPIOR over project informeel religieus onderwijs
- Bijlage 2: Groot verantwoordelijkheidsgevoel en een dikke huid: discriminatie in de ouderenzorg
- Bijlage 3: Voorbij de eigen bril: Een verkennend onderzoek naar inclusie binnen de Rotterdamse opvoedondersteuning